

Koupaliště na hranici

Mečislav Borák

Těšínsko, 41/1998, č. 4, s.20-21.

Ze vzpomínek pamětníků víme, že státní hranici na Těšínsku šlo překročit někdy i vskutku neobvyklým způsobem. Například plovárna na polské straně Olzy v Těšíně skýtala v létě možnost nenápadně přeplavat na protější břeh, kam běžencům v plavkách jejich kolegové přenesli šaty po mostě přes celnici. Ve druhé polovině třicátých let se tak prý dostávali ilegálně do ciziny například polští dobrovolníci směřující do Španělska. Mnohem méně se však ví o tom, že podobná situace vznikla i po záboru Těšínska v roce 1938 na nové státní hranici mezi ČSR a Polskem v těsné blízkosti Ostravy.

Archivní záznamy uvádějí, že František Borovec vlastnil v Rychvaldě č. 475 koupaliště, k jehož provozu získal 27. února 1937 souhlas okresního úřadu ve Frýdku. První "koupací" sezóna po změně státní hranice nastala až v létě 1939, tedy v době, kdy po německé okupaci zbytku českých zemí to byla již hranice mezi protektorátem a Polskem. Borovec se 3. června 1939 obrátil na okresní starostenský úřad ve Fryštátě s prosbou, aby mohl svůj bazén uvést do provozu. Úřad si vyžádal dobrozdání od vládního komisaře obce Rychvald, který 3. července 1939 sděloval:

"...jmenovaný Borowiec Franciszek či Borovec se nikdy nehlásil k polské národnosti. Je vyznání církve československé. Bez souhlasu starostenského úřadu otevřel koupaliště a vybíral vstupné, aniž by platil stanovenou daň. Plovárna se nachází na samé hranici protektorátu. Souhlas k otevření musí vydat Pohraniční stráž. Poznávám, že voda do zmíněného koupaliště přitéká z protektorátu a může být otrávená. Domnívám se, že z důvodů sanitárních zde může rozhodnout jedině okresní lékař."

Vzápětí poté stanice Policie slezského vojvodství v Rychvaldě další provoz koupaliště zakázala, jak si 8. července přišel Borovec na okresní starostenský úřad do Fryštátu postěžovat. Sepsali s ním protokol a obrátili se na policejní stanici do Rychvaldu s žádostí o náležité vysvětlení, proč vlastně jmenovanému brání

provozovat živnost, na niž má řádně ověřený živnostenský list a kterou v obci nikdo jiný nevykonává. Odpověď velitele stanice Wiesnera ze 14. července 1939 byla tentokrát již poněkud smířlivější:

"...koupání v koupališti na Eldorádu v Rychvaldě-Podlesí bylo pozastaveno na příkaz komisariátu Pohraniční stráže v Orlové proto, že koupaliště a jeho ohrada zcela přiléhají k hranici protektorátu. Ohrazení bylo vadné, chyběly v něm desky i sloupy, takže se bylo možno lehce dostat přes ohradu na druhou stranu hranice. Už počátkem letošního roku v tom místě přecházeli přes koupaliště pašeráci a kryti přilehlou budovou nebyli nikým zpozorováni. Nyní majitel Borowiec již ohradu opravil a přizpůsobil stavu, jaký vyžaduje bezpečnost hranice. Sděluje se rovněž, že nařízení úřadů jsou respektována a nejsou činěny překážky ohledně provozu koupaliště, jehož majitel vlastní živnostenský list."

S koncem léta 1939 se přihnala válka a koupalištěm vedla další státní hranice, nyní mezi protektorátem a územím přiřazeným k Říši. Zda koupaliště obstálo i v nových poměrech, o tom se už archivní doklady nezmiňují, ale pamětníci to jistě budou vědět. Zbývá jen dodat, že výhod onoho nepozorovaného průchodu do Polska přes koupaliště v Eldorádu využívali nejen pašeráci, ale i političtí uprchlíci z protektorátu a dobrovolníci směřující do řad československého zahraničního odboje.

Pramen: Státní okresní archiv Karviná, fond Okresní úřad Fryštát - dodatky, k.13, i.č. 87.